

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS ÚJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

A lap szellemi és anyagi részben a Nemzeti Párt és a Magyar Nemzeti Párt tulajdonában van. A szerkesztőség és a kiadóiroda a városban van.

A szerkesztőség telefele: **Hollósy János**

Telefonszám: **141**

Lapkiadó: a **Nyomdászárszenyintársaság**

Katonák

a mi fiaink, a mi drága véreink, akiknek a fegyverein szítva porlik szét a hideg őszi eső. Katonák a szó teljes és tökéletes értelmében, sallangos jelzők, cifrázkodó frázisok nélkül. Mintha mindegyik csak fegyvert forgatott volna örökkön, egész életében. Mintha gyermekkorától minden magyar fiú csak azt tanulta volna, hogy kell fegyverrel viselkedni, aki e szent földre rabló szándékkal veti a lábát.

A történelem legszebb lapját készíti ez a háború. — Magyar fiúk, akik tegnap még szelid, munkás szántóvetők voltak, akik a fehérre meszelt, rozmaringos házak ereszei alól szelid aggódással figyelték a nyári borulatot és alkonyatkor édesbús meleg magyar nő-ták csendültek az ajkairól, az első hívó szóra mentek mámoros lelkesedéssel, e föld rajongó szeretetével és a kezükbe fogott fegyver egyszerre hosszú avatta őket. — Akárhány nagy háborújáról a világnak, olvassuk el a történelmet, talán együtt nem mutat annyi igaz, egyszerű hőstettet, mint e néhány hét, — amely óta a nagy vérzivatar zug felettünk. Ahová a magyar katonák a lábukat teszik, ahol a magyar csatakiáltás viharánál erősebben végig zeng, a hősiesség rózsái nyílnak a földből és legendák támadnak a magyar dicsőségről.

Annál az ellenségünk, hogy gyöngé, akaratlan nép erőtlennül hullana a porba. A magyar vitézséget éppen az ellen ereje váltja ki és mennél több felé kell sütni, annál keményebb a magyar ökök.

Minden nagy eseménye és minden kis epizódja a mostani háborúnak egy-egy hősköltemény, amely örök időkre megőrzi a mi fiaink hősi vitézségének emlékét. Ha majd elül a kegyetlen vér-vihar és újra közénk száll a szelid békesség, évtizedekre lesz miről beszélni nagyapáknak, — ha térdükön ringatják ámuló unokáikat, apáknak, ha a magyar név megbecsülésére tanítják kicsiny gyermekeiket. Az egész világ — még ádáz ellenségeink is — bámulva, a csodálat mély hódolásával állanak a magyar vitézség előtt. Az orosz hadak futva menekül, ha a magyar csatakiáltást hallja, a hírhedt kozák térden könyörög rongy életéért, ha a magyar katona elszánt támadását érzi. Minden nap új legendáit szövi a mi dicsőségünknek.

Vajon van-e oka és alapja a kishitűségnek és csüggedésnek? Féltheti-e az a nép a maga jövőjét, amely száz és százezer hőst küldött a harctérre, ahol most népek, nemzetek sorsa, jövője, élete dől el?

Nézzünk hát bátran, merész bizakodással, a legszebb reménykedéssel eltelve a jövő elé. Győzni fogunk. Katonák állnak határainkon áttörhetetlen és kemény ércfalat.

Helyzet a galíciai harctéren.

A „KECSKEMÉTI LAPOK“ eredeti távirata.

Bécs, szeptember 21.

A Morgen haditudósítója jelenti, hogy a szeptember 18-án este befejezett harcok után beállott szünet még tart. Ezen egész hét alatt nem történt semmi nagyszabású támadás az oroszok részéről, akik csak lassan és igen óvatosan végzik mozdulataikat a nagy harctéren. Az időjárás a mi csapatainknak igen kedvező, a legutóbbi napok nagy esőzései folytán Galícia összes folyói anynyira megdagadtak, hogy a legnagyobb idővesztéssel és fáradsággal járhatók.

Uj német diadal.

A K. L. eredeti távirata. Érkezett délután 2 órakor.

Berlin, szept. 21.

A nagyvezérkar közli: A francia és angol ellen való támadásban egyes pontokon eredményeket értünk el. Reims a francia harcra valóban van és mi kénytelenek vagyunk a túlzelt viszonyozni. Fájjaljuk, hogy a város ezáltal károkat szenved. Csapatunk utasítást kaptak, hogy legalább a székesegyházat lehetőleg kíméljék. A középső Vogesekben, különösen a Donon melletti Senonél és Saalesnél a francia csapatok támadását visszautasítottuk. A keleti harctéren ma események nem fordultak elő.

„Az örült Szerbia.“

Szofia, szeptember 20.

„N. T. H.“ cím alatt a következőket jelentik: A szerb hatóságok elrendelték, hogy az összes macedóniai bolgárok október 1-éig jelentkezzenek a katonai hatóságoknál, a szerb hadseregbe való belépés végett. Annak, aki nem jelentkezik vagy a jelentkezés alól ki akar bujni, — egész vagyonát elkobozzák, családját pedig elűzik. Szerbia ezen legutolsó örült kísérlete, amely a lehető legkegyetlenebbül és embertelenül sújtja a macedóniai bolgár lakosságot, egyenesen fölháborító és olyan viszonyokra mutat, amilyenek a leghátutolsó Indiában sincsenek.

A német hadikölcsön sikere.

A M. T. I. jelenti Berlinből. Hivatalosan jelentik: A hadi kölcsön fényes sikeréről jelentik, hogy a jegyzés eredménye ez idő szerint még véglegesen nem állapítható meg, de már az eddig beérkezett jelentésekből is megállapítható, hogy a birodalmi kölcsönre két és fél milliárd, a kincstári utalványokra pedig egy milliárd márka jegyzés történt, vagyis összesen három és fél milliárd.

A hadikölcsön jegyzésének eredménye tehát minden várakozáson felül fényesen sikerült. A legújabb értesítés szerint egyes részletes kimutatásoktól eltekintve egy milliárd kétszázhatvan milliót jegyeztek kincstári utalványokra és két milliárd kilencszázegetyven milliót birodalmi kölcsönre vagyis összesen körülbelül négy milliárd hatszázmillió márkát.

A franciaországi döntő harcok.

A K. L. eredeti távirata.

(Berlin, szeptember 20.)

Szeptember 5-ike óta az Oise és a Meuse között folyik a rendkívül véres küzdelem. A francia csapatok először a német sereg jobbszárnyának átkarolását kísérelték meg, azután pedig a front áttörését. Ugy látszik: immár mind a két kísérlet végleg meghiúsult. A német jobbszárny három hadtest által való körülzárása közben a szövetséges csapatok megkísérelték, hogy azt elvágják. A német szárnyat azonban a legutóbbi nyolc nap alatt rendkívüli módon megerősítették és az elvágásra irányuló minden kísérletet vissza tudták verni, úgy, hogy a német vezérkar megállapítja, hogy a támadás önmagában összeomlott. A közepén a német seregeknek rendkívüli módon megerősített hadállásaik vannak, úgy hogy a tuleróben levő francia csapatokat vissza tudták tartani. Tizennégy napon át harcolt itt a francia sereg, anélkül, hogy a legcsekélyebb előnyt tudta volna kivívni.

Erre nézve konstatálja a német vezérkar: »A franciák ellenálló ereje kimerült.« A Noyontól Belfortig terjedő egész ütközetben a franciák minden támadása véresen összeomlott. A német hadvezetés eleinte utat engedett minden támadásnak, hogy a francia csapatokat így módon kifárasztja. A maga választotta hadállásban bizonyos volt a sikerben, annyival inkább, mert hadállását napról-napra mindjobban megszilárdította és odaérkező csapataival megerősíthette. Négy nap óta a német hadvezetőség nem éri be a védekezéssel, hanem áttért a támadásra.

Ez különösen a hadsereg centrumából történik. Ez az offenzíva nemcsak részleges eredményekre vezetett, hanem kiterjedt az egész középhadseregre. Ezzel a módszerrel Chateau-Brimont-t, amely Reimstől északra van, máris bevették, ahol is nagy hadisákmányra tettek szert. Sem eső, sem vihar nem állítja meg a németeket a vitézi előnyomulásban. Az offenzíva tovább folytatódik, egészen a teljes győzelemig, amely a napokban várható. A német csapatok általános helyzete nagyon kedvező.

A szerb dinasztia végnapjai.

A K. L. tudósítójának távirata.

Bécs, szeptember 20.

(B. T.) Szófiából az a hír érkezik, hogy a Karagyorgyevics-dinasztia napjai meg vannak számlálva. Péter király betegsége komolyra fordult. A »Reichspost« szerint Nisből Bulgáriába érkezett utasok beszéltek, hogy a szomorú helyzetbe jutott szerb lakosság haragja kiváltésképpen Sándor trónörökös és György herceg ellen irányul. A király két fiát rendőrök és katonák őrzik, mert merénylettől kell tartaniok.

Miért visel háborút Oroszország ellenünk.

A szláv terrorizmus leleplezése.

A „Fremdenblatt” azzal az orosz manifestumban felállított kétértelemű és kimondhatatlanul ámitó állítással szemben, hogy Oroszország a kisépek kedvéért nyult kardjához, megállapítja, hogy Oroszország a monarchia ellen azért visel háborút, mert a szabadságot és önállóságot, melyet a monarchia a kis népeknek nyújt és amely veszélyes példa az elnyomott orosz nemzetiségekre, Oroszország nem akarja tovább tűrni.

A mi bűnünk, amelynek megtorlására Oroszország esztendőök óta el volt szánva, az, hogy igazi nemzetiégi birodalom vagyunk, vagyis olyan birodalom, amely nemzetiégeit tényleg látható komponensekként engedí fennállni, élni és fejlődni. Oroszország nem akar egyebet, mint nemzetiességéből való kivetkőztetését, majd russifikálását előbb a mi szlávjainknak, majd ha ezt megemésztette, nemsláv népeinknek is. A rendkívüli tehetségekkel megáldott finn néppel kezdte meg Oroszország ezt az akciót és ha Oroszország a szerbektől és bolgároktól nyelvük és nemzetiégi specifikus kulturájuk feloldozását eddig nem kívánta, úgy ezt csak taktikai okokból nem tette, mert így akarta őket megnyerni, hogy a monarchia elleni oldaltámadásban segítsenek.

Oroszországnak az volt a terve, hogy a még mindig elvakult szerbekkel és a közben betámasztásra jutott bolgárokkal a monarchiát összetörje, hogy ily módon szabadabb tege az utat nemzetiégeink igazi orosz módszer szerint való sanyargatásához, a moszkovita despotizmusnak és russifikálásnak Konstantinápolyig, az Aegaei tengerig és az Adriáig való kiterjesztéséhez.

Míg Ausztria-Magyarország ebben a háborúban a kisépek jogosultságát védelmezi, mert hiszen ez az eszme életelve és egzisztenciális alapja Ausztria-Magyarországnak, ami örök idő óta Oroszország irántunk való gyűlöletének forrása volt, addig Oroszország a háborút a despotikus elvetemült nagyoros eszme érdekében indította meg. E két kiegyenlíthetetlen eszmevilág harca már előbb is folyt diplomáciai uton a közeli keleten. Gondoljuk csak meg, hogy a monarchia megszűnése létezi. Milyen gyorsan változnának a hízlekedések, melyekkel Oroszország a balkáni népeket be akarja fogni, mily gyorsan lépnének helyükbe fenyegetések, melyek már most is felhangzanak ellenük mindenkor, hogyha merészkednek saját előnyüknek megfelelő politikát csinálni.

Az utókor világosan föl fogja ismerni, hogy mily indokból küzdött Oroszország, amely saját nemzetiégei ellen való állam, Ausztria-Magyarország ellen, amely saját nemzetiégeiért való államnak definiálható. Hogyan fogják azonban a jövő történetírói megítélni, hogy Anglia és Franciaország az orosz népfogató oldalán harcolt. Az a körülmény, hogy Oroszország abban az órában, amikor az elnyomottaktól hűséget és fegyverszolgálatot kívánt, kénytelen volt ezeknek polgári egyenjogúságot, anyanyelvű szabad használatát, valamint ősi hitükhöz való ragaszkodásuk megengedését megígérni. amit eddig megtagadott tőlük, leleplezi az igazságot Oroszországról és leleplezi Anglia és Franciaország nagy szégyenét is.

Kecskeméti hazafisága.

A kecskeméti nép hazafias fellángolásáról e nehéz időkben minden magyarzás nélkül a legkésebben beszél a következő hivatalos leirat, melyet a honvédelmi miniszter mai nap küldött a város polgármesterének:

Magyar királyi honvédelmi miniszter. 135474—4. 1914. szám. Kecskemét th. város polgármesterének Kecskemét. Budapest, 1914. évi szeptember hó 17-én. Zöldi Gábor és Nádasdi Mihály kecskeméti polgárok felség folyamodást nyújtottak be azzal a kérelemmel, hogy őket, valamint a többi kecs-

keméti 43—48 éves férfiakat fegyveres szolgálatra hívják be. Megkapóan szép példáját mutatja ez a kérelem is a hazafias lendületnek és áldozatkészségnek, amely komoly időkben ott ég minden magyar ember lelkében, szép és fölemelő példája az Alföld és Kecskemét színmagyar lakossága hazafiaságának és harckészségének. Azonban a behívások módját bizonyos meghatározott törvények szabályozzák, e kérények ez idő szerint elintézhetőek nem voltak. Felkérem ennél fogva a Polgármester urat, hogy e választ Zöldi Gábornak és Nádasdi Mihálynak teljes egészében hozza tudomására. A miniszter rendeletéből: Olvashatatlan aláírás sk.

Tábori posta.

Amilyen mértékben növekedett az utóbbi évtizedekben a posta által szállított levelek száma, ép olyan mértékben fejlődött vissza a levélírás művésze. Régen vége már azoknak az időknek, vagy legalább is ugyálszik mintha régen vége volna, mikor a levél volt az egyetlen összekötő kapocs az emberek érzelmei és gondolatai között. A levél mondta el a nagy és kis világ ujdságait, az volt az események krónikája és a levél volt a szívek krónikája is. A mindennapi élet epikája és lyrája volt egyszerre. De ebből a szerepből nagyon kiesett. Az újságok hozták a híreket és a levelezés nem bírta a versenyt a gyorssaljával. Így tűnt el az elbeszélő hang a levelekből, ami pedig a lírát illeti, olyan nemzedék nőtt fel, amelynek az volt a büszkesége, hogy minél kevesebbet áruljon el érzelmeiből. A szentimentalizmus kinevelték, a világ józan és praktikus lett, az emberek sürgönystilusban leveleztek és a levelek mind személytelenebbek, tüzlítebbek lettek. Mit is lehetett volna elbeszélni, ami nem állt az újságokban? És kinek volt ideje, hogy szívét tintatartónak használja? A telefon azután megadta a levélnek a kegyelemfödést.

És most egy csapásra ismét, nagyot emelkedett a levél értéke. Milliányi embernek, most csak egy gondolata van: Mikor jön a legközelebbi levél? Mikor fog a kártya, amit írok, a címzetthez eljutni? Ha azt akarom megtudni, hogy mi az, ami ma Magyarországon a szívekhez legközelebb áll; egy választ kaphatnánk: a tábori posta. Mert ez megadja nekünk a lehetőséget arra, hogy szeretteinkkel érintkezésben maradhassunk.

Minden tábori levéllel úgy bánjék, mint egy magára bízott gyermekkel — mondta Stephan főpostamester a hivatalnokainak. És nem véletlen, hogy éppen egy német ember beszélt így, mert ennek a német embernek köszönheti a tábori posta azt a nagyszerű szervezetet, amellyel csak a német és az osztrák-magyar hadseregben rendelkezik. Stephan főpostamester valósította meg vele Nagy Frigyesnek egy ötletét. Bizonyos, hogy már a Krisztus előtti háborúkban is szállítottak leveleket a sereg katonáitól hazafelé. Tény az is, hogy a franciák, mikor a XVII. században a Rajnáli háborút folytatták, a hadvezetőség meghatározott napokon összegyűjtötte a haza kíváncsu leveleket, de ezeknek csak igen csekély töredéke érkezett meg és az is csak hónapokig tartó utazás után.

A német tábori posta 90 millió levéllel az 1870—71-es háborúban, bizonyította a német lélek kulturájának. A tűz és golyózápor közben dolgoznak a Vöröskereszt katonái és a tábori posta alkalmazottjai. Mert nincs szomorubb, kinzóbb, fájdalmasabb dolog, mint a válás, amely felett nem veri a vigasz hidját a hiradás.

És ezzel egyszerre feléledtek a levél összes értenyei és bölcseségei. Ismét epikai és lírai lett. Mi mindent tud a csatasorban levő férfi elbeszélni. A világháború történetét a tábori levelekben írják. Ezekből a röpökdő levelekből fogja a jövő történetírója a világ leghatalmasabb hőskölteményének strófáit megírni. Elmúltak azok az idők, amikor egy dombrol az egész csataateret át lehetett tekinteni. Nincs emberi szem, amely ma egy csata egész kifejldését behatálna. De a sok ezer tábori hírből egy hatalmas, pasztikus, mozaikkép alakul ki. Ha a szerény tábori leveleket olvassuk, amelyben az egyszerű

katonai meséli el élményeit, akkor látjuk, miként ébred fel az emberekben a titkos költő, a nép mesemondója, a dalnok, akit mindenki megért, mert mindenkinek a szívéből beszél. Milyen üresnek és művésziatlennnek tűnik fel hirtelen a regények és novellák egész művésze, szemben azzal a népköltéssel, amit a háború szült. A levél egyszerre tulszárnyalta az újságot, a személyes szó értéke felülmúlta ismét az újság személytelen hiradásait. Az újság csak heroldja a leveleknek. Hangos szóval kürtöli ki a hőstetteket és aláhúzza a naptár vörösbetűs napjait, amelyeket egy jövendő nemzedék mint diadalmas ünnepnapokat fog ünnepelni. De az újság vastagon nyomott hiradásai csak előhírnökei azoknak a híreknek, újdonságoknak, apróságoknak, amiket a levelekben olvasunk. És millió szív várja ezeket a leveleket. Mikor fognak jönni? A tábori posta nem dolgozik rendes forgalom pontosságával. Néha sokáig, nagyon sokáig tart, míg a levél a csatatérről a házi tűzhez eljut. És épen a várakozásnak, a remegésnek ezek a napjai teszik értékessé a levelet.

A háború csodálatos változást idézett elő az emberekben. Az érzelmeket választotta el egymástól. Ami hazug, mesterkéltszínlelés volt, mind felejtődött, eltűnt, az igazi és jó érzések azonban hatalmasok lettek, megerősödtek. Százezer flirt egy óra alatt meghalt, százezer játék az érzésekkel egy perc alatt eltörődött, de másrészt mennyi be nem valott érzés került napvilágra és lépett elő büszkén. Hány ember, aki beszélni sem tudott, találta meg igazi lelkét? Hányak találták meg a helyes utat, akiket eddig félreértések választottak el. És hányan, akik nem tudták mennyre szeretik egymást, találtak egymásra boldogan. Mert a sors megnyitotta a szíveket és lerántotta az árcokkat, megvalósította a némákat és elhaltgattatta a fecsegőket.

A levél régi, csodás költésze újra feléledt, a levelek nem üres formulával zárodnak, amelyekkel senki sem törődik. Az isten veled-ben, amit hazulról idegenbe küldenek, több érzés van, mint száz költeménykötetben és az ezer csók, amely orosz földről, a szerb hegyek közül a magyar szívekhez siet, nem üres szólam, hanem mindegyik meg van számolva és meg van mérve és teljes sulya és teljes értéke van.

Bármilyen szomorú és borzalmas is az a világháború, amelynek sulya most már elkövetkezett ránk, van egy enyhítő írja: a tábori posta.

Öreg emberek bogarát

megmosolyogják az egész világon. Pedig az öregség egy-egy tapasztalata, megszokása nem az akarat gyöngeségét, valamihez való önféjű ragaszkodását jelenti, hanem a leszűródött felfogások megállapodását.

Sokszor láttam agglegény-embereket, kik törzsvendégek egyes vendéglőknek, ha helyüket tévedésből nem tartja fel a pincér, kimennek a vendéglőből s csak idő múlva térnek ismét vissza, ha felszabadult a megszokott helyük. S vannak emberek, kik egyes ruhadarabot szoknak meg s nem tudnak megenni nélküle, mint a rövidlátó ember — a csipetű nélkül.

Egyetemi éveim alatt nem egy professzorom megrögzött vizsga-tételét vagy kérdésőt kigunyolták, de a bogarát mégis kitanulmányozva bevágták a hallgatók. Sokszor tapasztalhatjuk, hogy mennyi igazság, mennyi józan megmondoltság van egy-egy öreg ember bogarában.

Ime a világháborúban dicső németek győzelmes előrehaladtakor kimagaslík egy név: a Hindenburg tábornoké. Egy nyolcvankétéves katonaeber, kopasz, csontos fejfel, midőn leghatalmasabb hadura, németek császára, a nyugdíjas sorból aktiváltatta, semmi egyebet nem tett, mint megvalósította: élete programját. Ötven évig volt a katonai akadémia tanára s ezalatt az idő alatt egy tantételét kellett mindenkinek megtanulni, ki a katonai pályán való boldogulás útját választotta.

Akadémiai vizsgákon, színes térképekkel felszerelt tanteremben ül egy csomó rövid hajonetes ifju növendék. A zöld asztal körül aranyujtásos, piros nadrágos, ma-

gaszrangú katonatisztek: s az ifju növédek szorongva, félelemmel a kemény fapadokban lesik, várják az öreg tábornok kérdését. S előkerült a Hindenburg-probléma, a Mazuri-tavak története. S az akadémista fiúja, hogy:

— A Mazuéi-tavak lecsapolása katonai szempontokból nem lehetséges. Itt fogják a németek az oroszokat bekeríteni, megszorítani, s belekergetni a tóba.

Arany-sujtások kollégái olykor megmosolyoghattak az öreg tábornokot, akit nyugdíjba küldték — nem lett tábornagy.

1911-ben történt mindez. S jött az 1914. Hindenburgot aktiválják. Magas, fenséges, császári szó invitálta régi pozíciója elfoglalására.

S az ősz katoná-ember elfoglalja ismét állását. Ötven évig tanította az iskolában, hogyan kell az oroszokat tönkre verni. Az öreg katoná-ember bogarát évtizedeken megmosolyogták.

De a Hindenburg-problémát ma már legjobban az oroszok tudják, ha szétvert seregük töredékére tekintenek.

Nem hiába nyaggtattam csökönyösen évtizedeken keresztül a tisztí bojtért, a portepéért küzdő akadémistákat, Hindenburgot ma mindennél fényesebben igazolja a németek dicső harca s a Mazuri-tavakban uszáló kőzák hadak kudarcára.

Fényes győzelméért királyunk a Szent-István-rend nagykeresztjét hadi ékítménnyel ajándékozta Hindenburgnak. S az ősz, ruganyos járásu, nyolcvankétéves, markáns katoná büszkén hordja mellén a színes, ék-köves, nagy selyem-szallagos érdemrendet, melyet a szövetséges nemzet magas koru uralkodója tüzetett katonásan feszes melére.

Mibe kerül a hareban álló hadsereg élelmezése.

A háboru sikerének egyik legjelentősebb tényezője a hadsereg élelmezésének kifogástalan volta. Ugy a német, mint az osztrák-magyar hadsereg eddigi sikereinek nagy része van abban, hogy az élelmezés tekintetében minden lehető megtett a hadvezetőség. Nem lesz érdektelen egybeállítani azon élelmiszer és takarmánymennyiséget, melyre a hadbaszállott hadseregnek szüksége van. Tudvalevő, hogy a modern hadseregben a katonáknak napi adagja szigoruan elő van írva és törekszenek arra, hogy minden harcos megkapja az előirt adagot. Az osztrák-magyar hadseregben a teljes élelmezési adag naponta kenyérral együtt 2 kg.-ot tesz ki, melyből 1.20 kg. kenyér, 0.40 kg. hus és 0.14 kg. főzelék. A hiányzó 250 gr. kávé és különféle fűszerekre esik. Miután 1,000,000 harcos állományra 250,000 ló jut, ezek takarmányozása igényel darabonként és naponként 6 kg. zabot és 3 kg. szénát. Ezen adatokat tehát 1,000,000 emberre és 250,000 lóra átszámítva, a szükséglet kitesz naponként 12,000 q kenyert, 4000 q húst, 1400 q főzeléket, 15,000 q zabot és 7500 q szénát. Egy hónapra a harcosok élelmezésére fogyasztása 300,000 q kenyér, 12,000 q hus és 42,000 q főzelék. A takarmányszükséglet pedig kitesz 250,000 lóra 450,000 q zabot, 22,000 q szénát. Ha 5,000,000 ember és 1,250,000 ló áll harcban ezeknek ellátására havonként szükséges: 1,800,000 q kenyér, 600,000 q hus, 210,000 q főzelék, a takarmányszükséglet pedig 2,250,000 q zab és 112,500 p széna. Miután a hadvezetőségnek jogában áll az élelmiszereket lefoglalni és azok árát megszabni, a következő minimális árakat vehetjük a szükséglet pénzértékének kiszámításához: a kenyér kg.-ként 30 fillér, a hus ára kg.-ként 1.40 korona, a főzelék kg.-ként 20 fillér, a zab 18 fillér és a széna ára 8 fillér kg.-ként, akkor a hadsereg élelmezése pénzértékben kifejezve kerül egy hónapra: 1,800,000 q kenyér á 30 kor. = 54,000,000 kor., 600,000 q hus á 140 kor. = 84,000,000 kor., 210,900 q főzelék á 20 kor. = 4,200,000 kor., 2,250,000 q zab á 18 kor. = 36,450,000 kor., 112,500 q széna á 8 kor. = 900,000 kor., összesen: 179,550,000 kor.

Csak a Kecskeméti Lapok ad teljes tudósítást a háborúról!

Telefon 141 **NAPI HIREK.** Telefon 141

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 8.

Naptár: 1914. év, szept. hó 22., kedd. — Róm. kath.: Tamás ptk. — Protestáns: Móricz. — Görög-orosz: 1914. év, szept. hó 9., Joak. Anna. — Izraelita: 5675 év, Thisri 2., újév második napja. — Napkelte 5 óra 46 perc. — Napnyugta 5 óra 59 perc. — Naphossza 12 óra 13 perc. — Holdkelte 9 óra 13 perc, délelőtt. — Holdnyugta 6 óra 44 perc, este. — Első negyed 26-án 1 óra 3 perc, délután.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet Kecskemétre érkezett jelentése szerint a következő idő várható: Változókéony, hűvös, helyenként csapadék.

A kis diákok jó szive.

Nem tudok ellenállni a csábításnak s megírom: hogyan adta néhány kis diák utolsó filléréit a haza oltárára, az itthonmaradtak javára. Vasárnap este körülbelül ötven diáknak, aprónak és nagyoknak a háborút magyaráztam: okait, Szerbia monarchia ellenes igatzásait, a trónörököspar meggyilkolását, az orosz háborús politikát, a francia revanchet, Anglia perfid szerepét s a háború eddigi eredményeit. Azzal fejeztem be magyarázatom, hogy katonáink az itthonmaradtok életét és vagyonát is védik, azoknak tehát kötelességük a bevonultak családtagjainak segélyezése, a sebesültek ápolása s mindent el kell követniök, hogy határainkon belül tovább folytaton a munka. A diákok tehát csak tanuljanak szorgalmasan — s a befejezés frázisával szóltam — adják utolsó fillereiket is a haza oltárára.

E szavakra a fiuk előszedték valójában utolsó fillereiket, amelyekből pár pillanat 10 korona 84 fillér gyűlt össze. A legszebb s legörvendetesebb, hogy a fiuk kérelmére a háborus előadást legközelebb megismétlem, amikor talán több fillérjük lesz. Diákjaink e nemes jótékonyasága nem szorul dicséretre.

Az összeget a polgármesteri hivatal utján eljuttattam az itthonmaradtak javára.

Tóth László.

— **Magyar olvasmányok az Ausztriában fekvő magyaroknak.** A polgármesteri hivatal a prágai, gráci, linzi, stb. tartalékkórházaknak nagymennyiségű magyar újságot és könyvet küldött, miután a mi kórházaink olvasnivalóval meglehetősen vannak látva, az ott fekvő magyar sebesültek pedig nem tudnak hozzájutni olyan olvasnivalóhoz, amit megértenének. E célra ismét a közönség áldozatkészségéhez fordulunk és kérjük, hogy a gyűjtőszekrényekbe dobja bele fölösleges olvasnivalóit.

— **Ros-hasónó.** Zsidó polgártársaink ma és holnap ünneplik Ros-hasónót, az újévet, amely most kétszeresen az imádságok ünnepe. Ki a csatában küzdő férjéért, ki gyermekéért mond e napon forró imát. Az ég áldása legyen a harcoló kezekben s az ég áldása legyen az imádkozó ajkakon.

— **Szerb foglyok Ceglédén.** Ceglédén mintegy 1800 szerb foglyot helyeztek el. A foglyok ellátása naponként több mint ezer koronába kerül.

— **Rituális koszt az izraelita sebesülteknek.** Az autonóm orthodox izr. hifellekezet a Vörös Kereszt Egylet utján azzal a kérelemmel fordult az összes csapatkórházakhoz, hogy engedjék meg, miszerint az izraelita egyházközségek a nagy ünnepek alatt rituális kosztal lássák el a sebesült katonákat. A kórházak vezetősége, — amennyiben az élelmezés nem ellenkezik a célszerű diétával, — a fenti kérelmet természetesen teljesíti.

— **Helyreigazítás.** Egyik mult heti lapszámbunkban közöltük azoknak a jegyzékét, akik dr. Garzó Béláné és Hajdú Józsefné urnók ivén adakoztak a hadbavonult katonák családtagjainak a segélyezésére. Ez ivén az aláírás homályossága következtében hibásan közöltük Harkai Kiss László Nyil-utcaiban lakó birtokos nevét s ezt annál is inkább örömmel igazítjuk helyre, mert Harkai Kiss László a gyűjtő urnók beszámolója szerint a maga 50 korona adományát dicséretre méltó hazafias lelkesedéssel ajánlotta fel.

— A polgárőrség éjjeli szolgálata.

A polgárőrség egyes tagjai szolgálati beosztásuk éjjel utáni részét szabálytalanul értelmezik és pedig oly módon, hogy a naptári dátumot veszik irányadóul. Ez téves. A szolgálati beosztás ettől reggelig tart, s a beosztási lapon azon nap estéjének dátuma van feltüntetve, amely alatt a szolgálat végzendő. Akinek pl. szolgálatba kell 22-én éjjel 1 órakor, vagy hajnali fél 4 órakor lépnie, annak 22-én este 23-ára virradóra kell szolgálatát végeznie. Igy van ez a postán, rendőrségen, katonaságnál ahol a naptári dátumra nem tekintve déltől-délig van a szolgálat. A polgári őrségnél pedig estétől reggelig egy dátum alatt és pedig a szolgálati idő kezdetének kitüntetésével. A naptári időnek pontos megjelölése igen megnehezítette volna a beosztását, mert egy szolgálati idő két dátum alatt szerepelt volna.

— **Jótekonycélú bélyegek.** A Magyar Vörös Kereszt Egylet 1000 drb jótekonycélú bélyeget küldött a polgármesteri hivatalnak elárusítás végett. A csinos bélyegek darabja 10 fillérbe kerül.

— **Gyászhir.** Mély részvétellel vettük a következő gyászhirot: özv. Spiller Dávidné, Feuermann Fani, a maga, gyermekei és az egész rokonság nevében a súlyos veszteségtől megrendült szívvvel tudatja, hogy hön szeretett férje, a legjobb édes apa Spiller Dávid terménykereskedő folyó hó 21-én éjjel, életének 62-ik évében hosszú szenvedés után elhunyt. Drága halottunk földi maradványait szeptember 22-én, délután félhárom órakor fogjuk, I. tized, Petőfi-utca 10. sz. gyászházából az izr. temetőbe örök nyugalomra helyezni. Áldás és béke poraira! Seiler Jenőné sz. Spiller Juliska, Faragó István gyermekei, Seiler Jenő veje, Seiler Magduska unokája, özv. Rosenbaum Antalné, özv. Spiller Zsigmondné, Spiller Bertalan (Vác), Szomek Dávidné (Kerepes), Kalmár Gyuláné (Félegyháza) testvérei.

— **Mezőőrök nem használhatnak vadászfegyvert.** Az 1894. évi XII. tcikk végrehajtása tárgyában kiadott 48000—1894. sz. földmivelségi miniszteri rendelet értelmében egy a községi, mint magánmezőőrök szolgálatban forgópisztollyal látandók el s csak ilyen jellegű fegyver viselésére jogosultak, vadászfegyvert azonban nem szabad nekik viselni. Ugy a rendőrség, mint a csendőrség fel van hatalmazva, hogy azoktól a magánmezőőroktől, szőlő és kukorica-csöszöktől, kiknek birtokában rendes hosszúságú, vagy vágott csövű vadászfegyverek találtnak, elkobozzák még akkor is, ha ilyen fegyvertartási engedély birtokában vannak az illetők.

— **Ismét érkeztek sebesültek.** F. hó 20-án vasárnap d. e. 10 órakor ismét nagyszámu sebesült érkezett városunkba. A sebesültek közül 50-et a Vöröskereszt árvaházi kórházában, a többi, mintegy 300-at, a különböző tartalékkórházakban helyezték el. Derék vitézeink a Drinántúli harcokban kapták seibeiket s elbeszéléseik szerint a monarchia katonasága már mélyen benn jár Szerbia testében.

— **Adót az itthonmaradtokra!** Jánoshalmi Nemes Marcel királyi tanácsos azt ajánlja Tisza István miniszterelnökhez küldött telette figyelemreméltó emlékiratában, hogy az országgyűlés adóztatasa meg hadi célra az itthonmaradt férfiakat. A háborus segélyadót minden olyan husz éven felüli férfi viselje, aki a háboru folyamán katonai szolgálatot nem teljesít. Az egyszer s mindenkorra szóló adó 10 koronától 5000 koronáig terjedne s több éves részletekben volna fizethető. Az itthonmaradt férfiak megadóztatása révén több millió korona állana rendelkezésre az államnak, amiből gondoskodni lehetne a hősök hozzátartozóiról és árváiról. Ma a viszonyok rendkívül kedvezők — írja Nemes Marcel szociális lelkiismeretű áthatott memorandumában — egy ilyen adó kivetésére. Morális erő rejlene abban, hogy az itthonmaradtak is áldozatot hozzanak a szent cért és ezt az áldozatot a jelen pillanatban mindenki zivessen megajánlana.

Dankl hadserege.

A K. L. eredeti távirata.

Bécs, szeptember 20.

Az orosz lapok a lembergi csaták idején nagy garral hirdették, hogy Dankl serege a pusztulás szélére jutott és annyira el van vágva a fősergejét, hogy csak egy Napoleon segíthetne rajta. Most a leghatározottabban megállapítható, hogy Dankl seregének csapattestei az új hadállásokban vannak.

Hindenburg seregének új sikerei.

A K. L. eredeti távirata.

A Magyar Távirati Iroda jelenti Berlinből: A nagy főhadiszállásról jelentik:

Keleten e hó 17-én Augusztov mellett megvertük a finnországi negyedik vadászandárt. Ossovice ellen elnyomulva rövid küzdelem után bevettük Grajevót és Scsucsynt.

Magáncsomagokat is fölvesz a tábori posta.

A kereskedelemügyi miniszter úgy intézkedett, hogy máiól kezdve a hadrakelt sereghöz tartozó személyek részére **tábori posta után magáncsomagok ismét küldhetők.** A csomagok tartalma kizáróan csak hadfelszerelési és egyenruhazati tárgy (fegyver, egyenruha, meleg alsóruha, feheremű, cipő) lehet. A csomagok súlyhatára 10 kilogramm; kiterjedése bármely irányban mintegy 80 centiméter. A küldeményt tartós és vízálló burkolatba, tehát viaszos vászonba vagy faládába kell elhelyezni, a címet pedig magára a burkolatra vagy ezzel elválaszthatatlanul összefüggő papírlapra írni. A címről kellei ugyanazok, mint a tábori postai leveleknél vagy levelezőlapoknál. Bérmentesítés a feladásnál kötelező. Bérmentesítési díj fejében öt kilogrammig 60 fillér, minden további kilogrammért vagy ennek töredékéért tíz fillér jár.

Magántanulók előkészítését az elemi és polgári leányiskola bármely osztályára elvállal **Füvész Rózsa okleveles tanítónő Boldog-utca 2. szám.**

Polgárőrök figyelmébe. Vilamos zseblámpák 1 korona 60 fillértől fölfele, kaphatók **Kellermann Bernát** elektró és galvanóplastikai vállalatánál (Luther-bérgyálat udvari helységében.) Telefon-szám 67.

Német órákat

könnyen felfogható módszerrel adok. Cím a kiadóhivatalban.

NYILTTÉR.

(E rovatban közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.)

NYILATKOZAT.

Ma jutott tudomásomra szavahihető föltanuk elbeszéléseiből, hogy a Kecskeméti Mozgóképzőintézetben a magas miniszterium intézkedése folytán betöltött Ferencz József azt üzenté: című darab helyett megtartott kabarett előadásom Turányi Alajos nevű színész (?) nem tudom még ez ideig kinek az engedelmével, a közönség előtt a következő kijelentést tette:

»Az előre hirdett darab előadása elmarad, mert Marházy Miklós előtte való éjjel lopva titkon Budapestre utazott és ott nagy protekciónal a miniszteri umban kivitte, hogy az előadást betiltották és tette mindezt kizárólag kenyérrigységből.«

Jelzett egyént a bíróságnál ügyvédem útján rágalmazásért feljelentettem. A többi (ami a józólést illeti) annak a közönségnek gavallores elbirálása alá bocsájtom, melyet hat év óta áldozatkészséggel, becsülettel, lankadatlan szorgalommal, ragaszkodással és odaadó szeretettel szolgálok.

Kecskemét, 1914. évi szeptember 18-án.

Marházy Miklós
színiigazgató.

Anyakönyvi kivonat.

Szeptember 21.

Születések: Budai Mátyás rk., Budai Verona rk., Juhász László rk., Olajos Ilona rk., Zsúr József rk., Fikor Károly rk., Berta István rk., Marton Magdolna rk., Tóth Ilona Valéria rk., Kasza József rk., Kovács Gyula ref., Schreiber Ferenc rk., Révész Sára ref., Péczeli István rk., Harsányi Rozália rk., Puskás József rk., Bene Erzsébet ref., Török Gábor rk., Dobos Anna rk., Kincses Károly rk., Lapéta Sándor rk., Péli János rk., Kovács László rk., Szalat Gyula rk., Kriminál Mihály rk., Dál József rk., K. Szabó Rozália rk., Faragó Mária ref., Szelezcki László rk., Puskás Ferenc rk., Sz. Kis Ferenc ref., Szürszabó Béla ref., Terecskei Juliánna rk., Orgoványi Mária rk., Bakota Antal rk., Bognár Mária rk., Lutus Erzsébet rk., Vida József ref., Miklovics Jolán rk.

Halálozások: Bosnyák József 2 hónapos, Bodor Ilona 9 éves, Boda Jánosné szül. Szokoly Juliánna 30 éves, öz. Schachinger Károlyné szül. Kovács Juliánna 35 éves, rlatos József 4 óras, Molnár Margit 4 hónapos, öz. Zsirus Ferencné szül. Faragó Juliánna 89 éves, Korsós Mária 77 éves, Kocsis Elek 70 éves, Dallos Sándor 5 hónapos, Kardos Mária 5 hónapos, Magyar Terézia rk. 9 éves, Kovács Juliánna 14 hónapos, Huszár István 6 napos, Horváth Erzsébet 3 napos, Ancsira Lajos 3 hónapos.

Házasságok kötöttek: Keresztesi István rk. Mihályi Viktória rk., Iván Gábor rk., Szeitler Mária rk.

Eladó, esetleg kiadó ház.

III. ker., Losonczy-utca 17. számú, **Sárközy-féle sarokház**, melyben van 5 szoba, 3 konyha, kamrák, előtér és jó pince, kövezett udvarral, kedvező fizetési feltételekkel **eladó; esetleg augusztus 1-ére bérbe kiadó; értekezhetni özv. Muraközy Pálné** tulajdonossal, Vásári-nagy-utca 11. sz. 10214

Eladó ház.

10546

V. kerület, Károlyi-utca 5. (régí Malom-utca 294.) szám alatti **ház**, a Rákóczi-úton épült újmozi mellett, **eladó.** Értekezhetni ugyanott **Hardi Zsuzsanna** tulajdonossal.

Kiadó lakás.

A polgári leányiskola mellett, Mezei-utca 5. számú házban **egy 4 szobás lakás** üvegfolysóval és mellékhelyiségekkel ellátva, villanyvilágítással, folyó évi **november 1-ére kiadó, esetleg azonnal is elfoglalható.** Értekezhetni ugyanott. 10621

Árverési hirdmény.

Közhírré tétetik, hogy a város szikrai szőlőlepen levő **mintegy 50-60 hektoliter barack cefre f. évi szeptember hó 27-én délelőtt 9 óraker a gazdasági hivatalban nyilvános árverésen el fog adatni.**

Bánatpéz 100 korona, melyet köteles a vevő az árveréskor előre lefizetni.

A vételár fentmaradt része a kifőzés után a gazdasági osztálynál azonnal kifizetendő. A főzéshez szükséges tűzifa vagy tuskó a helyszínen a városi faraktárban a folyó piaci áron beszerezhető.

A főzéshez szükséges helyiséget és üstöt a város a vevőnek díjtalanul átengedi, az adót természetesen vevő fizeti.

Kecskemét, 1914. augusztus hó 21-én.

Gazdasági osztály.

320 csomó árpának szalmája és polyvája olcsón eladó Molnár József városi kórházgondnoknál. 10668

Salamon Gyula

10665

mázolómester, IV. kerület, Óz-utca 6. szám. Eivállal épület-, bútör- és szobapadló-befestését a legjutányosabb árak mellett. Kéri a nagyérdemű közönség b. pártfogását. Ugyanott egy fiú fizetéssel tanulóul felvétetik.

Gazdasszonynak ajánlkozik idős gazdához, vagy nagyobb gazdassághoz egy középkorú egészséges munkabíró asszony. Mindenhez ért, ami a gazdassághoz vagy a házvezetéshez szükséges. Tud jól sütni-főzni. Jó bizonyítvánnyal rendelkezik. Most is öt év óta szolgál egy helyen. Címe megudható I., Nagy-Burga-utca 9.

Kecskeméti Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Aplaptöke 2.000.000 K. Rtársaság Tartalékok 500.000 K.

Értesítjük a város közönségét, hogy intézetünknel **augusztus 2-től elhelyezett**

betétek

nem esnek a moratoriumi rendelet hatálya alá.

Ennéfogva elfogadunk betéteket könyvecskére, vagy folyószámlára, **oly kikötéssel, hogy azokat a háboru tartama alatt is visszafizetjük.**

Tisztelettel: **Az igazgatóság.**

Kiadó legelő.

Pusztaszentkirályon, közvetlen a Kéttemplom mellett, **75 nagyhold elsőrendű kaszálónak legelője beszorulásig kiadó.** Ugyanott 5 öl kitünő árpa-szalma is eladó. Bővebbet **Witz Antal** tulajdonosnál, Arany János (Budai)-utca. 10636

Kiadó lakás.

Klapka-utca 28-ik szám alatt **egy udvari 3 szobás**, mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással és **egy udvari egy szoba, konyha, éléskamrából álló lakás november 1-re kiadó.** Egy utcai butorozott külön bejáratu szoba azonnal kiadó. Tudakozódhatni **Neu Simon és Társa** festékkészletében, Rákóczi-ut. 10654

Éves kapást keresek

szarkási 14 hold szőlőm átáljás megmunkálására. — Csak jó bizonyítvánnyal rendelkező, nős **szakemberek jelentkezzenek.** Özv Spiller Dávidné, Petőfi-u. 10.

Tanulókat elfogadok

elemi iskola, kézimunka, német írás, olvasás és beszéd tanítására. Sziget-utca 10. szám, Forrás-utca mellett. 10653

Magántanulókat,

elemi-, polgári- és tanítóképző iskolákba tanítani elvállal **Szigethy Piroksa** okleveles tanítónő, Simonyi-(Sip)-utca 1. szám. 10656

Tisztelettel értesitem

Szentkirály, Borbás, Urrét, Szentlőrincz és Alpár puszták lakosait, hogy **szentkirályi malmomban éjjel-nappal örök jutányos árakért.** Tüzelő-anyagban és molnárokban nincs hiány. Kiváló tisztelettel: **Szentkirályi Tóth Vince** malomtulajdonos.

Kiadó lakás.

Kápolna-utca 6. szám alatt **egy 2 szobás lakás**, mellékhelyiségekkel **kiadó.** — Bővebb felvilágosítást ad **Faragó Sándor** építész, Losonczy-utca 1. szám alatt. 10662

A gazdaközönséget

ezúton tisztelettel értesitem, hogy a

mütrágya megérkezett,

kik nálam előjegyeztették, azoknak kiszolgáltatom. Ajánlom kitünő zombolyai **lisztjeimet**, azonkívül **tengerit, árpát, zabot, korpát**, naponként frissen örölt dárát, a legjutányosabb árakon. — Egy budapesti cég megbízásából, azonnali belépésre keresek **egy agilis fiatal fűszeres segédet.** Telefon 122. Tisztelettel: Telefon 122.

Dénes Gábor terménykereskedő.